

COMMUNIO

4/11

Starokatolická církev v ČR

Slovo na cestu

Milí sourozenci v Kristu,

„Tento způsob léta zdá se mi poněkud nešťastným,“ říkal jsem si s hrdinou Vančurova románu – nebo chcete-li Menzelova dnes již klasického filmu – letos dost často. Také bylo proč. Podle meteorologů jsme zažili nejchladnější léto za posledních 20 let a horko mě občas polévalo hlavně při neprázdninově intenzivních jednáních o majetkovém vyrovnání s církvemi a tedy o naší ekonomické budoucnosti, kterých jsem se účastnil jako člen předsednictva Ekumenické rady církví a která byla uzavřena až koncem srpna. Nyní se připravuje nový návrh příslušného zákona pro projednání ve vládě a v parlamentu.

První červencová neděle patřila k těm světlejším okamžikům. Požehnali jsme a uvedli do života knižní vydání našeho nového misálu a při bohoslužbě v katedrálím chrámu jsem poděkoval za 40 let kněžství a 60 let života. Všichni jsme ten den cítili vedle láskyplné Boží přítomnosti i jednu zarmucující lidskou nepřítomnost – bratr Josef König, který, ač jsme si to možná nechtěli připustit, umíral v nemocnici.

Bratr Josef, který se v roce 1995 vrátil do vlasti po téměř třicetiletém pobytu v Německu a hned se nepřehlédnutelně zapojil do života naší církve, se mnou prožil mnoho neopakovatelných a pro církev i pro mne velmi důležitých chvil. Už brzy po svém zabydlení se v Česku i v naší církvi se stal místopředsedou synodní rady, podílel se na všech důležitých rozhodnutích, která církev přijala a doprovázel mě na většině zahraničních

cest. 28. mezinárodní starokatolický kongres v roce 2002, který se poprvé v historii konal v Praze a tím i poprvé v zemi za někdejší železnou oponou, byl poznamenán jeho neúnavnou a excelentní prací a příznám se, že bez něj by něco takového nebylo možné. Toto vše jsem si uvědomoval u jeho lůžka v nemocnici, kde se náš bratr Josef náhle ocitl se srdečními problémy a kde v noci před plánovanou operací prodělal mozkovou příhodu. Absurdní a protiústavní postoj zdravotního personálu, který nás k němu zpočátku odmítal pustit a pak nám okázale dával najevo, že naše návštěvy jsou nežádoucí, už ve mně zůstane jako něco, s čím se nikdy nevyrovnám. Bratr Josef, posílněn svátostmi umírajících, odešel před tvář Boží 15. července, a deset dní poté jsme se s ním rozloučili při eucharistii v katedrálím chrámu a jeho tělo jsme uložili do nově zakoupené hrobky na břevnovském hřbitově. Jeho místo v církvi i v našich srdcích zůstává prázdné.

Jsme na tomto světě jen poutníci, přicházíme a odcházíme. I to nám připomněla letošní Svatovavřínecká pouť, už tradičně s bohatým programem, která byla i přes závěrečnou bouřku krásná a její organizátory i všechny účinkující mohou doprovázet jen slova uznání a modlitby.

Celé letošní léto bylo ovšem také ve znamení majetkového vyrovnání se státem. Oproti roku 2008, kdy šlo o rozdělení a postupné splácení 83 miliard všem církvím, nový návrh počítá jen s 59 miliardami (naturální restituce se v podstatě týkají jen Římskokatolické

Obsah

církve). Tím jsou ostatní církve značně znevýhodněny. Ekonomická soběstačnost církví tak například pro naši církev bude obtížněji dosažitelná.

To, co nás v nejbližší budoucnosti čeká, je radikální přehodnocení všech výdajů, úsporná opatření a větší podíl věřících na financování církve. Dosavadní symbolická 1 koruna denně, kterou ne každý je ochoten církvi věnovat, tvoří zcela zanedbatelnou část rozpočtu. Budeme-li si všichni vědomi, že restituce jsou pro nás z větší části vlastně nezaslouženým darem minulých generací, o to více budeme myslet na generace budoucí. Vracené peníze musíme nikoli utratit, nýbrž investovat, což při jejich malé výši nebude jednoduché. Jinými slovy: **musíme už konečně přestat být spotřebiteli a stát se správci.**

Sestry a bratři, je za námi léto skoupe na slunce, ale bohaté na témata k přemýšlení: o pomíjivosti našeho pozemského života, o vděčnosti, o spoluodpovědnosti za církve a o schopnosti rozeznat a přijmout výzvy, kterými nás v konkrétním čase oslovuje Ten, který bude jednou hodnotit jak jsme využili svůj čas.

K tomu všemu nám všem přejí a v modlitbách vyprošují odvahu, moudrost a věrnost služebníků „dobrých a věrných v mále“.

Vzhůru srdce!

Váš bratr

Slovo na cestu 2

Český starokatolický misál 4

Komuniké z jednání íbk..... 8

Sbírka utrechtské unie 10

Zemřel místopředseda synodní rady Josef König 11

**Ekumenická kaple
Povýšení svatého Kříže 15**

**Závětečná zpráva
z Mezinárodního fóra laiků 16**

Starokatolická církevní heraldika 18

Svatovavřínecká pouť 20

Zprávy..... 21

COMMUNIO – vydává Starokatolická církev v ČR, Na Bateriích 27, Praha 6, 162 00
Registrační číslo MK ČR E 20002.

Vyšlo 27. 9. 2011

tel./fax 224 319 528

e-mail: stkat@starokatolici.cz

www.starokatolici.cz

Za toto číslo zodpovídá redakční rada.
Děkujeme za příspěvek na papír a tisk.

Fotografie na obálce: Svatovavřínecká pouť

Fotografie archiv redakce.

Český starokatolický misál – náčrt historie zásadní liturgické knihy

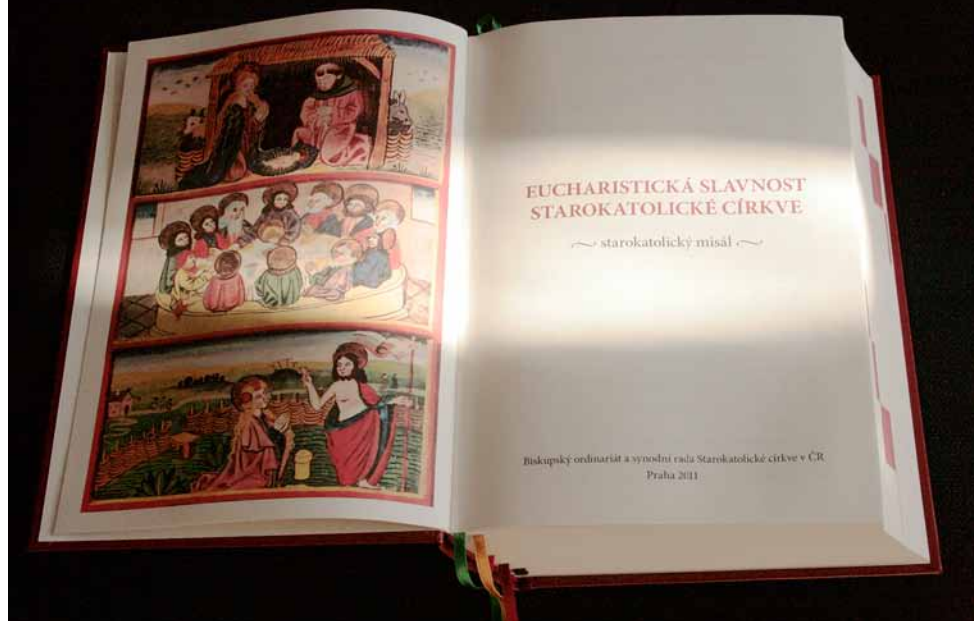
V letošním létě jsme se dočkali dlouho očekávaného vydání a požehnání české starokatolické knihy pro slavení eucharistie: *Eucharistická slavnost starokatolické církve*. V tomto článku se pokusím nastínit historii zrodu této pro církev a její slavení Kristova *mysterion* tak důležité knihy.

V roce 1995 vyšla v německé starokatolické církvi kniha s názvem *Die Feier der Eucharistie im Katholischen Bistum der Alt-Katholiken in Deutschland (Slavení eucharistie v Katolickém biskupství starokatolíků v Německu)*. Záhy její překlad do češtiny zhotovil nedávno zesnulý místopředseda synodní rady *Josef König (1943–2011)* a s drobnými změnami a doplňky, především z pera biskupa *Dušana Hejbal*a, začala být kniha užívána v rukopisné podobě (volné listy vytištěné na lokální tiskárně) v roce 1998 pod názvem *Eucharistická slavnost starokatolické církve*.

Postupem doby se však ukázalo, že české církvi nevyhovuje pouhé převzetí překladu tohoto německého starokatolického „misálu“, neboť liturgie české církve má svébytná specifika, která vycházejí zejména z předchozí recepce římskokatolických podruhovatikánských liturgických předloh. Tato recepce textů byla započata již biskupem *Augustinem Podolákem (1912–1991)* na sklonku 60. let 20. století a pokračovala zejména v liturgii před komunistickým státem neoficiálních církevních struktur, jejichž čelnými představiteli byli právě biskup Podolák a v Praze zejména současný biskup Dušan Hejbal. Dalším, neméně

podstatným specifikem, je český sanktorál, tedy kalendář slavností a památek slavených během liturgického roku. Schématu římskokatolického *Českého misálu (1983)*, který vychází z Římem schválených liturgických předloh pro latinský ritus, konečně odpovídala i liturgie, jak byla slavena v české církvi po roce 1990. Tehdy se nedostávalo vlastních kvalitních liturgických předloh – liturgické předlohy před státem oficiálních církevních struktur byly pro svoji záměrnou, avšak umělou „archaickou vznešenost“ nepoužitelné – a byly tak využívány a pro vlastní potřeby upravovány předlohy římskokatolické.

Cesta k svébytné české starokatolické liturgii se v historii naší církve pojí především se jménem *Františka Išky (1863–1921)*, který byl autorem vůbec první české starokatolické liturgie z roku 1898. Dále nacházíme dílčí pokusy o uchopení řádu slavení eucharistie u *Václava Jaromíra Rába (1877–po r. 1950)* a v podobě jakési sympatické dobově podmíněné byzantsko-latinské kompilace u *Martiny Jana Vochoče (1910–1967)*. Kromě Rábovy předlohy však ostatní zapadly v zapomnění a česká církev měla možnost se s nimi seznámit až díky pečlivé, byť místy metodicky svérázné práci již vzpomenutého Josefa Königa. Z výše uvedeného je patrné, že v české církvi byl vždy hlad po „českém starokatolickém misálu“, tedy vlastní liturgické předloze pro slavení eucharistie. Na tyto dějiny navázal biskup Dušan Hejbal, který se s nepostradatelnou pomocí Josefa Königa pustil na sklonku 90. let 20. století do práce,

ježíž plody dnes v podobě knihy *Eucharistická slavnost starokatolické církve* sklízíme. České církvi se tak, po 112 letech existence slavení české starokatolické liturgie, podařilo, především díky duu König-Hejbal, letos vydat vlastní vázanou liturgickou knihu, která je předlohou pro slavení eucharistie, ať už se památka Večeře Páně koná v katedrálním chrámu či v nejmenší diaspoře.

Avšak i nejnovější dějiny zápasu o podobu eucharistického slavení, který se snažil nalézt vyvážený poměr mezi řádem a spontaneitou slavícího shromáždění, vypovídají o nesnadnosti a náročnosti práce na „oltářní knize“, která by byla akceptabilní všemi farnostmi a jejich kněžími.

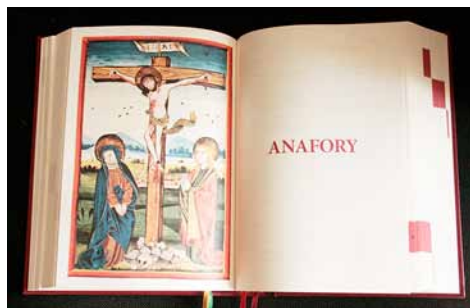
Na 42. synodě Starokatolické církve v ČR konané v roce 1999 v Pacově byl dosavadní text z roku 1998 přijat jako závazný pro celou českou církev. Potíž však představovala nehotovost tohoto textu, čehož si byli i jeho autoři vědomi, a tak i v následujících letech

probíhaly další práce na „učesání“ textu, jeho doplnění a převedení překladu z „königovské češtiny“ do soudobé podoby kultivované mateřštiny. Největší díl práce v této etapě odvedl biskup Dušan a díky němu se začala rodit současná podoba knihy.

43. synoda konaná v roce 2003 v Šumperku pak zadala liturgické komisi úkol ve spolupráci s farními obcemi pracovat na variantách k bohoslužebnému řádu starokatolické církve. Výsledkem této práce je *Řád slavení eucharistie „B“*, který je vůči většinově užívanému *Řádu slavení eucharistie „A“* alternativním pořádkem pro slavení Večeře Páně. Na této předloze pracovali od roku 2002 společně i samostatně *prof. David R. Holeton*, *Rostislav K. Toman* a *Pavel B. Stránský*.

44. synoda konaná v roce 2006 v Táboře pak tento alternativní pořádek slavení eucharistie zavedla do nové verze knihy *Eucharistická slavnost starokatolické církve*; kompromisně však bylo synodou přijato, že kniha v celém

svém rozsahu je oproti dřívějšímu *základním a doporučeným textem*. Toto usnesení, v dané době některými považované za příliš liberální, a jinými naopak za svěže revoluční, se

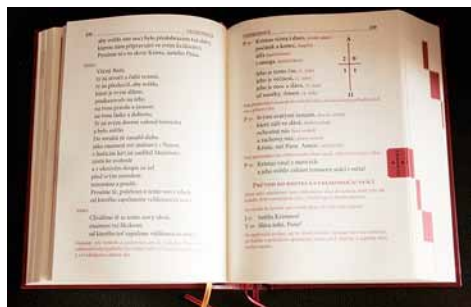
v konečném důsledku ukázalo jako velmi užitečné: církev si totiž neuzavřela cestu k další liturgické práci, nepředstavila definitivní podobu knihy pro slavení eucharistie, nýbrž dala zainteresovaným, tedy zejména presbyteriu v čele s biskupem, možnost vyjádřit se k dalšímu směřování liturgické práce cílené ke kodifikované podobě české starokatolické eucharistické liturgie.

Od roku 2006 pak víceméně v tichosti pokračovaly práce na textu knihy, jakož i na uzpůsobení jednotlivých řádů pro slavení eucharistie. S výsledky práce byli postupně seznamováni kněží na svých pravidelných setkáních presbyteria a také synodní rada. Formálním vyvrcholením této etapy bylo usnesení *46. synody* konané v roce 2010 ve Vizovicích, která s platností od 1. neděle adventního roku 2010 zavedla jako *závazný* text biskupem předloženou podobu českého starokatolického misálu a schválila jeho definitivní knižní reprezentativní vydání.

Toto usnesení otevřelo prostor pro práci technického charakteru, tedy přípravu konečné grafické podoby knihy, její sazby, ilustrací a vazby. Jako odpovědný redaktor a autor sazby byl určen Pavel B. Stránský. Ilustracemi pro knihu byly nakonec synodní radou vybrány středověké obrazy zachycující témata liturgického roku, ačkoli původní záměr byl ozdobit knihu autorskými díly umělců se vztahem ke starokatolické církvi. Od podzimu 2010 do jara 2011 probíhaly poslední korektury textu, které však již zásadně neměnily obsah knihy, byla navržena sazba knižního bloku a jeho vazba a obálka. Ačkoli bylo do přípravy textu postupně během více než deseti let zapojeno několik korektorů, ukázalo se, že bez solidní znalosti teologie, liturgického „řemesla“ a citu pro mateřský jazyk není možné s úspěchem dosavadní text předložit ke zlomu, tedy definitivní grafické úpravě sazby. A tak biskup Dušan s autorem článku trávili další hodiny a hodiny na korekturách. S pracemi na definitivní podobě knihy byla průběžně seznamována synodní rada, která je brala na vědomí a dávala další doporučení.

Na konci června 2011 pak Těšínská tiskárna, a. s., vytiskla novou knihu *Eucharistická slavnost starokatolické církve – český starokatolický misál* a 3. července 2011 byla kniha slavnostně představena a požehnána v katedrálním chrámu sv. Vavřince v Praze. Kniha vyšla v nákladu 500 ks, čítá 692 stran. Je vytištěna v červeno-černém provedení textu a s plnobarevnými ilustracemi. Vázána je v pevné vazbě s charakterem imitace kůže v tmavě červené barvě se zlatoražbou na přední desce a hřbetu knihy. Tento náklad by měl do budoucna stačit na několik desetiletí pro službu církvi

a jeho část bude uvolněna i pro volný prodej zájemcům o toto dílo. Svě místo kniha nalezne zejména na oltářích našich kostelů a kaplí, jakož i v pracovnách kněží a jáhnů, ale i laiků,

zejména těch, kteří předsedají slavení bohoslužby slova a také v knihovnách těch, kteří se zabývají liturgickou teologií. Uvidíme, jakého ohlasu či až recepce se knize dostane mimo starokatolickou církev, zejména pak u liturgicky orientovaných duchovních a obcí napříč církvemi. Ambicí není samozřejmě nahradit vlastní liturgické knihy sesterských církví – spíše je zde otázka, nakolik může nová kniha obohatit slavení eucharistie v partikulárních církvích české křesťanské ekumény. Závěrem článku chci připojit osobní vzpomínku, jež se týká člověka, který měl pro vydání této knihy zásadní význam – tím byl náš bratr Josef König. Josefa zastihla nemoc, která jej až do konce jeho života zcela paralyzovala, v době, kdy finišovaly závěrečné práce a kniha šla do tisku. Měl jsem možnost Josefa v červnu 2011 navštívit v nemocnici spolu s bratrem biskupem Dušanem a sekretářem biskupa Petrem Brzobohatým a na této

návštěvě jsme Josefovi sdělili, že misál je na světě. Věřím, že nám rozuměl a spolu s námi prožíval radost z díla, které se podařilo a na jehož zrodu měl nezpochybnitelnou zásluhu. A tak kdykoli teď otvírám náš nový český misál a recituji z něj modlitby eucharistické slavnosti, vždycky si na Josefa vzpomenu. Jeho památku bude navíc u mnohých z nás podtrhávat i skutečnost, že se nikdy nepodařilo „königovskou češtinu“ z textu zcela vymítit. A asi je to tak dobře. A je, pohansky řečeno, osudovým paradoxem, či spíše laskavou Boží volbou se smyslem pro symbolickou pointu, že bratr Josef byl zřejmě prvním starokatolíkem, jehož pohřeb byl doprovázen modlitbami z našeho nového misálu.

☒ *PhDr. Pavel B. Stránský, farář ve Zlíně*

Literatura pro zájemce o hlubší vhled:

Eucharistická slavnost starokatolické církve – český starokatolický misál. Praha : Biskupský ordinariát a synodní rada Starokatolické církve v ČR, 2011.

STRÁNSKÝ, Pavel B., *Liturgie starokatolické církve.* Diplomová práce. Olomouc : CMTF UP, 2003.

STRÁNSKÝ, Pavel B., *Historický vývoj a současná podoba české starokatolické liturgie.* Rigorózní práce. Olomouc : CMTF UP, 2008.

Komuniké z jednání Mezinárodní starokatolické biskupské konference (ibk)

Mezinárodní starokatolická biskupská konference jednala tento rok v nizozemském Amersfortu ve dnech 8.–12. května. V návaznosti na tuto konferenci se k vzájemným poradám setkali starokatoličtí biskupové s anglikánskými biskupy, kteří jsou zodpovědní za kontinentální Evropu. Společně pak přijali pozvání k účasti na hostující přednášce předsedající biskupky americké Episkopální církve, nejdůstojnější paní Katherine Jeffers Schori. Hlavním tématem biskupské konference byly především finance a vzájemné vztahy mezi různými církvemi.

Již nějaký čas bylo více než zřejmé, že IBK musí začít šetřit. V tomto smyslu se vyjádřily během jara i vedoucí orgány jednotlivých starokatolických církví. Jimi vyslovené návrhy se nyní biskupská konference pokusila uvést do praxe. Staré i nové projekty IBK byly vyňaty z ročního rozpočtu a bude pro ně nadále nezbytné zajistit financování z prostředků třetích stran a z darů. Náklady na správu delegátských území budou pokrývány nadále výhradně z nově založeného misijního fondu. Přes všechna úsporná opatření je rozpočet stále velmi zatížen již dojednanými dialogy a mezinárodními konferencemi a tak i tento rok musel skončit v deficitu.

Pravoslavně-starokatolická diskuzní skupina připravila tento rok dvě příležitosti, které umožní různým cílovým skupinám

lépe poznat příslušnou partnerskou církev. Na jaře se konal společný seminář pravoslavných a starokatolických studentů teologie a na podzim je plánována cesta na Krétu, která umožní věřícím zažít realitu pravoslavného života přímo na místě. Plánována je rovněž návštěva diskuzní skupiny u ekumenického patriarchy v Konstantinopoli.

Biskupská konference se zabývala též textem Mezinárodní římskokatolicko-starokatolické komise pro dialog. Z různých starokatolických církví k tomuto textu přišla vyjádření. IBK lituje, že ze strany Říma není k tomuto dokumentu dosud žádné vyjádření k dispozici.

Rozhovory s mariavitskou církví v Polsku pokračují. Nadále zůstává tématem otázka filioque a málo rozvinutá episkopálně-synodální struktura církve. Zároveň by měly pokračovat práce na vztazích mezi Polskokatolickou církví a mariavitskou církví. Další rozhovory jsou plánovány na podzim tohoto roku.

Mission de France se reorganizovala. Založila národní sdružení, které se skládá ze členů lokálních sdružení. Práce v obcích je podporována především studijními setkáními pro duchovní a vzdělávacími programy pro laiky. Jde v nich především o to, aby bylo dosaženo hlubšího porozumění starokatolictví a starokatolické liturgie. Mission de France se nachází na velmi slibné cestě, je třeba ji však nadále doprovázet.

IBK se zabývala také budoucností Mezinárodního starokatolického kongresu. Jeho

organizace bude napříště probíhat takovým způsobem, že pořádající církev jmenuje místní výbor, který bude rozšířen o dva nebo tři mezinárodní členy. Tento výbor bude zodpovědný za organizaci celého kongresu. O tématu kongresu rozhoduje IBK společně s místním výborem. Dosavadní stálý výbor má být rozpuštěn.

Příští kongres se bude konat v Nizozemí ve dnech 18.–21. září 2014. Zároveň s tím proběhne oslava 125 let trvání utrechtské unie. Zkrácením kongresu a jeho konáním přes víkend se IBK pokusí zvýšit návštěvnost. Mezinárodní liturgická komise uzavřela svou práci na ritech svěcení. Protože se v průběhu jejich přepracovávání ukázalo, že jednotlivé církve svou dosavadní praxi nahlízejí jako momentálně nejlepší možnou, byla práce komise s poděkováním ukončena. O dalším vývoji rozhodne příští zasedání.

IBK se zabývala též návrhem dokumentu Anglikánsko-starokatolické koordinační rady (AOCICC) o společných bodech v eklesiologii obou církví. Text byl obsírně diskutován a reakce biskupů byla předána AOCICC za účelem vypracování definitivní verze.

Dalším tématem jednání byla otázka možné spolupráce malých církevních společenství v rámci Konference evropských církví (KEK), které obvykle dominují velké protestantské denominace. Pro malé církve je

čím dál tím těžší nechávat svůj hlas zaznít v mnohých odborných komisích. Na jedné straně jim chybí finanční možnosti, aby mohly posílat delegáty na často poměrně nákladná jednání, na straně druhé nedisponují vždy příslušnými odborníky, kteří by pro tyto komise mohli být přínosem.

Biskupská konference se shodla na tom, že by měl být vytvořen okruh kvalifikovaných laiků, kteří by byli k dispozici pro spolupráci v jednotlivých odborných komisích. Dále by se starokatolické církve měly podílet především na teologické práci v rámci KEKu a to zvláště tam, kde by mohly přispět k jednotě církvi v Evropě a k rozvoji společné eklesiologie.

Arcibiskup Vercammen informoval o reorganizaci Ekumenické rady církví. Iniciativa zasazující se o větší zastoupení malých církví v ústřední radě byla odmítnuta. Touto otázkou se nyní bude zabývat nová komise. Již nyní je zřejmé, že ústřední rada bude mít nadále 150 členů. Jednání se budou ale konat jen každý druhý rok a toto grémium se bude zabývat pouze principiálními otázkami.

Dále arcibiskup Vercammen oznámil, že se při příležitosti jednání ústřední rady poprvé konalo konfesní setkání se zástupci Filipínské nezávislé církve.

červenec 2011, Bern

✉ *Maja Weyermann*

Sbírka Utrechtské unie

pro starokatolickou misii ve Francii, Belgii, Chorvatsku a Bosně a Hercegovině

Žádná církevní obec není ostrovem

Ve vlastní církevní obci zažívá většina z nás nejlépe, co to znamená být Církví. Obec je místem, kde sdílíme svou radost i bolest, kde sílí naše víra a kde přijímáme posilu skrze eucharistii. Zároveň s tím ale prožíváme i zkušenost, že naše obec není žádným ostrovem. Eucharistií slavíme v jednotě se svým biskupem a s celou církví. Jsme součástí tradice, která přesahuje hranice místa a času. Jsme součástí lidu, který je větší než společenství, ve kterém se scházíme. Křesťan, ať je kdekoli, myslí v kategoriích celého světa.

Naše mezinárodní vztahy

Jako starokatoličtí křesťané máme zvláštní vztah s ostatními starokatolickými církvemi v Evropě. Naši biskupové se spojili do Utrechtské unie. Zastupují v ní církve s různým historickým, společenským i kulturním pozadím, ale přesto přináší společné svědectví o nezávislé katolicitě a o konceptu

Utrechtská církev je přímou následovnicí církve založené ve středověkém Holandsku sv. Wilibrordem. Církev v České republice, Německu, Švýcarsku a Rakousku vznikly v 19. století jako reakce na papežské nároky a centralizaci moci, ve snaze uchovat katolickou tradici a pokračovat v ní. Národnostní a socioekonomické důvody vedly v minulém století ke vzniku starokatolických církví v Polsku a na Balkáně. V některých evropských zemích, jako je Francie nebo Belgie, existují menší skupiny či obce, které nemají svého vlastního biskupa, ale i tak našli cestu do Utrechtské unie.

episkopálně-synodálního církevního zřízení. Každý starokatolík je spojen s tímto hnutím v jeho službě celé Církvi.

Náš společný úkol

Spolupráce mezi jednotlivými starokatolickými církvemi musí být dobře zorganizovaná. Potřebujeme jeden druhého, abychom společně rostli ve víře. Jsme povoláni k tomu, abychom se navzájem povzbuzovali a – tam, kde je to nutné – také podporovali. Za tímto účelem se jednou za rok setkávají biskupové v Mezinárodní biskupské konferenci (IBK). Rovněž ostatní duchovní a laici se na mnoha úrovních zasazují o fungování starokatolické misie.

V rámci našich omezených možností se snažíme zajistit si dobré místo i v ekumeně. V rámci různých projektů se Utrechtská unie snaží nalézt nové partnery, díky nimž by mohla učinit hlas nezávislého katolictví slyšitelnějším. Biskupové jsou zdrženliví, pokud jde o zakládání obcí mimo hranice svých biskupství, ale tam, kde vzniknou nějaké samostatné iniciativy, bývají tyto podporovány.

listopadová sbírka

Pro mezinárodní práci našich církví jsme odkázáni na váš příspěvek. Ve všech starokatolických obcích v Evropě se bude v měsíci listopadu vybírat na tento účel. Doufáme, že i vy štědře podpoříte tuto aktivitu Utrechtské unie.

Informations und Kommunikationsstelle UU
☒ přeložil P. J. Vinš

V pátek 15. července 2011 odešel k Pánu náš bratr a místopředseda synodní rady Josef König. Starokatolická církev v ČR tak ztrácí jednu z nejvýznamnějších osobností současnosti. Bratr Josef udělal spolu s biskupem Dušanem a dalšími členy církve obrovský kus práce na jejím znovuoobnovení po letech totality. Vytvořil archiv naší církve, mnoho materiálů zachránil a zpracoval do článků a publikací, na mnoha dalších projektech pracoval. Angažoval se na mezinárodní úrovni, přeložil mnoho článků ze zahraničních periodik, tlumočil z němčiny na mezinárodních setkání duchovních i laiků, udržoval přátelské styky se starokatolíky z okolních, především německy

mluvících, zemí. Velmi aktivní byl v hnutí laiků (nedávno založil v ČR Spolek přátel Laienfora). Mnoho let působil jako místopředseda synodní rady Starokatolické církve v ČR a udělal na této pozici nezanedbatelné množství práce. Všechno to nebylo vždy na první pohled patrné, nepůsobilo to velkolepě, ale pro církev to bylo možná o to důležitější.

V souvislosti s úmrtím bratra Josefa otiskujeme kázání biskupa Dušana a úvahu bratra Jakuba L. Houdka.

Kázání biskupa Dušana při pohřbu Josefa Königa 25. 7. 2011

Jestliže jsme s Kristem zemřeli, budeme s ním i žít. (2 Tm 2,11b)

Až jednou bude někdo psát dějiny téhle církve – po jejím vzkříšení v roce 1990 – setká se s nepřehlédnutelnou osobností rtuťovitého chlapíka, který se zničehonic zjevil pět let po Synodě obnovy, zazvonil u dveří našeho tehdejšího suterénního ordinariátu, a ač přijel ze Západu, neofrnřoval se, ale zůstal a spoluvytvářel to, co jsme tu začali budovat. Získal jsem kamaráda.

Byl u všeho podstatného, co se v církvi dělo, ať už to byla rozhodnutí synod, zahraniční vztahy, překladatelská práce, historické bádání, archiv, misál – všude nechal kus svého srdce. Církvi, která vůbec neměla peníze, věnoval

první počítač, a mně první mobil, takovou obrovskou briketu, to abych byl stále v dosahu jeho nápadů a otázek.

Josef šílený řidič, Josef ne tlumočník, ale interpret, Josef architekt svých globálních představ... Josef milující kuloáry, Josef nesmiřitelný kritik, Josef noční kuřák a hltač coca-coly... A taky Josef dřič nepřipouštějící si své nemoci a únavu, Josef skromný, ale vůbec ne nenápadný, Josef neúprosně spravedlivý, Josef citlivý, laskavý, spolehlivý a obětavě pomáhající všem, kteří pomoc potřebovali a kteří někdy jeho pomoc a lásku brali jako samozřejmost.

Ale především Josef do morku kosti muž Církve – bez zadních vrátek, které si někdy tak snadno necháváme otevřené. Náš Josef. Až jednou přijde někdo, kdo bude s náruživostí vytahovat na světlo ty části historie, které legendisté vynechávají, setká se zase s ním. Všichni se, doufám, setkáme – nejenom snad v nějaké církevní historii, ale především v tom Otcově domě, kde je hodně příbytků a kde nám Kristus připravil místo.

Věřím, že tam už má svůj domov i náš Josef. Že už tam zase sedí u počítače, který když se mu sekne, mu už neopraví Bendy, ale andělský servis, kouká do nějakých starých, samozřejmě německých knih, občas usne a zase se vzbudí, noc nebo den, to je zase úplně jedno, kouří jednu za druhou a klepe dlouhý popel do klávesnice (do té doby se v nebi nekouřilo) a jede... A možná, že mi dnes večer zase zavolá, tentokrát z nebeského mobilu: „Tak teď ti řeknu něco, co určitě nevíš. Tady u nás doma v nebi máme starokatolický kuřácký sektor a taky nebeský spolek přátel Laienfora,

a nebeský Logos. A taky je tu synodalita. A už nemusím jíst tu každodenní kupičku barevných prášků a přitom porušovat dietu, protože už žádnou nemám.

A taky jsem rehabilitoval svého křestního patrona – je docela fajn, dělá kafe líp než ty a ten Josef II. ho s námi pije taky... A tuhle jsem potkal toho Pia, víš kterého, a ten mi řekl, že to tehdy v roce 1870 udělal schválně kvůli mně a kvůli tobě, že prej abychom jako udělali kariéru. Tak jsem mu odpověděl, že se stejně, jako tehdy, neomylně mylí.

A v tom špitále jste se sice tvářili jako blbci, ale naposledy mě takhle hladila moje máma. Modlil jsem se s vámi, i když jsem nemohl mluvit, ale to vy přece víte...

A konečně si dočti všechny ty poslední historický střípky, který jsem ti poslal mailem, a nevymlouvej se, že je to bulvár a že musíš dělat u Vavřince kytky pro větší slávu Boží... Ovšem mám problémek: ta hrobka, kterou jste kvůli mně s Petrem koupili v sekáči, to je pěkný římský fuj. A ten oblek jste mi do čistírny taky dávat nemuseli, tady ho přece nepotřebuju, ostatně byl by mi velkej, shodil jsem bříško. Zkrátka starý svět pominul...“ Tak na tohle zavolání čekám...

Josefe, kdybys teď seděl támhle v lavici jako ještě nedávno, děláš na mě už asi půl hodiny kritický ksichty, a teď se protáhneš, lehce zívneš a nenápadně nápadně se odkolíbáš na cigáro před kostel... a pak mi řekneš: „Nuda, tohle kázání, býval jsi vtípnější.“

Když jsem se o tobě naposledy v kázání zmínil, řekl jsem, že víra je stejně riskantní záležitost, jako když si s tebou sednu do auta a věřím, že to oba přežijeme. Ano, je to asi 16 let, co jsem se přestal úpěnlivě modlit při tvých šílených jízdách desetitisíce kilometrů

Evropou, protože jsme věděli, že to co děláme, má smysl především pro církev a tím i pro nás dva... a že si musím udělat řidičák.

Už vůbec nemluvím o tom, co jsi znamenal pro mě.

Naučilš mě chápat a přijímat dost věcí, které bych bez tebe nepochopil, a navzájem jsme se inspirovali.

Kolikrát jsme si vynadali a jen my dva jsme věděli, že je to potřeba, že tak se tříbí názory... a hlavně, že se máme rádi, protože nás spojuje láska k církvi a práce pro ni. Byl jsi darem pro církev i pro mě.

Vážil jsem si tě a vážím si tě, měl jsem tě moc rád a mám tě moc rád – a to už tak zůstane. Díky, Josefe.

Když jsme se setkali naposledy, měl jsem radost, že Ti mohu posloužit kromě svátosti nemocných i kapkou Krve Páně, a s Petrem jsme s nadějí sledovali každý pohyb tvých rukou, choval ses jako miminko a měli jsme chvíli pocit, že bude zase dobře, že se ti doktoři mýlí...

Milý Josefe, ať je to pro nás jakkoli smutné, nějaký čas se nevidíme.

Loučíme se s tebou s vírou, že smrt je sice bolestným tajemstvím mezi člověkem a Bohem, ale také velikým znovuzrozením v Bohu.

Zemřel jsi s Kristem a budeš s ním žít.

Císař a král (ohlédnutí za Josefem Königem)

Kdo kdy přál Josefu Königovi k jmeninám ve svátek jeho nebeského patrona, potázel se s ironickou přípovědí; nechtěl přeje na výročí narození císaře Josefa II., velkého reformátora církve, jehož zasvěcení původně nesl starokatolický chrám Ducha svatého v Břidličné. Co je Boží, Bohu, co je císařovo, císaři, stojí psáno. Josef tomu rozuměl tak, že kde je „císař“ tolerantním, nešovinistickým, bezpředsudečným demokratem, je Boží císařovo a císařovo Boží. A je-li smutný pohled na totalitní církev v totalitní společnosti (jakou byla barokní hierarchie v „osvíceneckém“ mocnářství – které mělo tehdy vývojově navrch), ještě smutnější podívaná je na totalitní církev ve společnosti svobodné. Josef vždy viděl Ducha Svatého spíše v sekulárních hodnotách lidských a občanských práv, demokracie a tolerance než v církvi, pokud vyčteným hodnotám bránila či brání. A církev má sekulární svět přesahovat v tom, že tvoří neochvějnou avantgardu společenského pokroku a dává tak světu příklad, který mu druhdy dával Ježíš Nazaretský. Duch je vždy tam, kde vládne láska, a šiframi lásky, oné účinné lásky k bližnímu, jsou dnes právě lidská práva, demokracie a tolerance. Proto úsilí tyto hodnoty prosadit i v církvi nenáleží jen ke světu, ale i k Duchu. Boží lid, „laos“, byl pro Josefa vždy i „démem“, jakýmsi politickým národem s právem na sebeurčení. V tomto pojetí nejsou kněží správci církve, ale spíše jacísi „čestní laici“, kteří se mohou na správě církve rovným dílem účastnit. Kryptoklerikalismus zpychlých laiků Josef nicméně snadno vyňuchal a neúprosně mýtil.

Jako příslušník osmašedesátnické generace se někdy dostával s mladšími do sporu, zda rozsáhlé nadnárodní aparáty vskutku mohou svobodu a demokracii zavádět shora a překonávat přirozené hranice územní, kulturní i jazykové jakýmsi „univerzálním morálním esperantem.“ Zde byl Josef optimistou. Ale v čem byl vždy neúchylně realistický: sebe-rozvinutější říše císařova se stýká s říší Ducha pouze v jednotlivci, kterému umožňuje důstojně žít.

Tolik císař. Ale kde máme krále? V tom, že Josef nahradil rodné příjmení příjmením König, můžeme vidět špetku ješitnosti. Jeho nositel býval ostatně v mládí prudkým elegantem, uvyklým vůdčím postům, dalekým cestám a mezinárodní společnosti. Nabízejí se ale i skromnější, protože duchovní, významy. První je pokorný ve své nevýlučnosti: „Vy však jste rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu, abyste hlásali mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla. Kdysi jste vůbec nebyli lid, nyní však jste lid Boží; pro vás nebylo slitování, ale nyní jste došli slitování.“ Zde jsme králi všichni. Druhý význam je naopak zcela výlučný a vede k spodobení s králem Davidem: „Stýská se mi po tobě, můj bratře Jónatane, byls ke mně pln něhy, tvá láska ke mně byla podivuhodnější nad lásku žen.“ Ano, zde byl Josef výlučný, dává přednost lásce mužů a k mužům.

Byl králem mezi námi i králem mimo nás. Svou pravdou si byl natolik jistý, že o ní druhé nepřesvědčoval, ale rád ukázal na nedostatky oponentových argumentů a nepodložnost jeho postojů. Tak se stalo i mně, když

Hospodin poprvé vystavil moji naivní pýchu Josefově deziluzivní ironii. A pokud kdy Josef hřimal, křičel a vyváděl, nedělal to jen z povahy, ale i proto, aby hrdopysnému oponentovi umožnil v souhlasu s obsahem odmítnout formu a zachovat si tvář. Neúprosný soudce idejí býval nicméně překvapivě laskavým advokátem jednotlivců a mnohdy krotil horlivost neznalých i hořkost pamětníků poukazem na tíhu okolností a lidskou slabost, které není ušetřen žádný z nás.

Byl dobrým učitelem na intelektuální cestě odhazování pověr a předsudků, pohodlných přesvědčení, převzatých postojů, papouškováných pravd a podvědomých představ, které bránily poznávat Boha i bližního. A věděl, spolu se Svatým Bonaventurou, že vede-li cesta intelektuálního rozjímání k Bohu, pak cesta lásky k člověku, obětavosti, sebezapření, velkomyslnosti, štědrosti a pochopení vede do Boha.

Touto cestou Josef šel a očekává nás v cíli.

☒ *Jakub Lev Houdek*

Ekumenická kaple Povýšení svatého Kříže v Havlíčkově Brodě

Ekumenická kaple Povýšení svatého Kříže se nachází v areálu havlíčkobrodské nemocnice. Stavba vznikla mezi lety 1896–1897 jako márnice. Roku 1926 byl objekt upraven a sloužil jako nemocniční kaple. Využívaly ji šedé sestry z třetího řádu sv. Františka Serafinského, které pracovaly v nemocnici jako pečovatelky. Po druhé světové válce byla činnost řádu omezena a kaple sloužila od roku 1950 do roku 1980 jako sklad.

Mezi lety 1994–1995 byla stavba obnovena podle plánů architektky M. Rumlové. Kapli byla navržena původní podoba s půdorysem řeckého kříže a klenutými průchody. Centrální část se čtvercovým půdorysem převyšuje ostatní a její vrchol je zakončen proskleným nástavcem, skrz který proudí světlo přímo na oltář. Autorem oltářní menzy je akademický sochař František Janda. Menza tvaru řeckého kříže s prodlouženým příčným břevnem koresponduje s půdorysem kaple

a tvoří jednoznačný hmotný i sakrální střed místnosti. Věřící se tak díky centrálnímu půdorysu skutečně shromažďují kolem oltáře. Křížovou cestu vytvořila technikou pastelu sochařova manželka akademická malířka Ludmila Jandová. Kovářské práce, které interiéru udávají charakter zhotovil jejich syn Martin Janda. Objekty působivě kombinují hladký a hrubě zpracovaný kov s červeným sklem. Nad oltářní menzou je zavěšen kruh s vepsaným křížem, v jehož středu červené sklo upomíná na ovoce Kristovy oběti, krev, která kane na oltář a která k nám sestupuje při eucharistii. Kříž stojící vedle oltáře nese štíhlé tělo Krista s nezpracovanou tváří. Po slavnostní benedikci roku 1995, je prostor využíván coby ekumenická nemocniční kaple sloužící nemocným, personálu i veřejnosti. Pravidelné nedělní starokatolické bohoslužby se tu konají od roku 2000.

Lucie Kodišová

Závěrečná zpráva

z Mezinárodního starokatolického fora laiků 2011

Od 10. do 14. srpna 2011 se konalo mezinárodní starokatolické laienforum v Grazu (Štýrském Hradci) a zpracovávalo téma „Jak prožívá starokatolická církev své poslání?“ Z pověření Mezinárodní starokatolické biskupské konference (IBK) se biskup Dr. John Okoro účastnil první poloviny setkání.

Téma otevřely referáty laiků z církevního společenství v Grazu. Přednesli je Robert Görger a Sabine Bayer jako starokatolíci od dětství, coby starokatolíci kteří přistoupili v dospělosti hovořili Christoph Janser z Bernu a Herbert Psenner z Grazu. Ve čtyřech pracovních skupinách a během následné společné diskuse se rozebírala témata:

1) episkopálně – synodální zřízení

V rámci diskuzí o tomto tématu vzalo Laienforum 2011 se znepokojením na vědomí, že IBK (*na základě předchozí porady vedení jednotlivých církví – pozn. překl.*) přijala rozhodnutí týkající se Mezinárodního starokatolického kongresu, která neodpovídají jeho statutům ani tradici.

Jedná se o tato rozhodnutí:

1. Zrušení dosavadního výboru Mezinárodního starokatolického laienfora a přesunutí organizace kongresu na místní výbor.
2. Stanovení tématu IBK.
3. Zkrácení kongresu na jeden víkend.
4. Přesunutí doby konání kongresu z období letních prázdnin na září.

Laienforum se domnívá, že by taková rozhodnutí ve shodě se statuty kongresu a v duchu synodality měla být přijata samotným kongresem.

2) přístupnost církve?

Na základě otázky „Jak nás lidé vidí?“ byly předneseny návrhy k vylepšení vnímání naší církve veřejností: V každém společenství by měla být osoba zodpovědná za práci s veřejností (PR), která by poskytovala všechny potřebné informace. Církve by měly spolupracovat na ekumenických projektech např. „Noc otevřených kostelů“, nebo „Ekumenického dne církvi“ (Ökumensichen Kirchentag), tak aby byly co nejpřínosnější pro naše společenství.

Církev by neměla zapomínat na pastorační úvnu svého společenství, zejména by se měla zaměřit na práci s rodinami a mládeží. Zajímavé také bylo rozdělení účastníků na dvě skupiny, na skupinu těch, kteří pocházejí z rodin se starokatolickou tradicí a na třikrát větší skupinu starokatolíků, kteří konvertovali v dospělosti.

3) komunikační kultura

Důležitým komunikačním pravidlem je „Mluvit s lidmi, ne o nich“. U hlubších komunikačních selhání by se měli zapojit mediátoři. K redukci znehodnocujících „klevet“ a nediskrétností by mělo vést stanovisko „Chval hlasitě a kritizuj potichu a laskavě“, stejně jako

včasné podávání informací pro všechny. Práce s rodinami a mládeží v církvi a tradice v rodině pomáhají předávat dál poselství naší víry. Obzvláště výměna zkušeností mezi našimi církvemi, jakou prožíváme mezi laiky v rámci laienfora již desítky let, by měla být následována také synodními radami. Pro srůstání našich církví je dobré také mezinárodní setkávání našich společenství. Příkladem je setkávání farností v Jablonci (Gablonz) a Neu-Gablonz/Kaufbeuren, jehož idea vznikla na laienforu 2008.

4) staré dědictví a nové myšlenky

Diskutovalo se o možných konfliktech, které mohou nastat mezi nově přistoupivšími přesvědčenými a energickými starokatolíky a věřícími, kteří vyrůstali ve starokatolické tradici. Hovořilo se také o nosnosti oblíbeného hesla „Brückenkirche“ (církve, která je mostem). Je hodno úsilí stát tak dlouho na mostě mezi pevnými břehy velkých církví? Účastníci

z Čech, kde se církev po pádu železné opony opět obnovila a rozrůstá se, zdůraznili, že je možný rozvoj, aniž bychom se stále vymezovali vůči velkým církvím.

Založení spolku

V plénu byl založen Spolek Mezinárodního starokatolického laienfora (Verein des Internationalen Altkatholischen Laienforums) VIAKL, jehož účelem je zlepšení organizace a finanční podpora účastníků. Statuta byla jednotlivě projednávána a bylo zvoleno představenstvo. Všemi zúčastněnými byla Lisbeth Borer zvolena jako čestný člen a jako zástupci jednotlivých zemí byli zvoleni Dr. Johannes Reintjes z Německa, ze Švýcarska Christoph Janser, z Nizozemí Adrie Paasen, z Rakouska Peter Kronewitter a z Čech Lucie Kodišová. Laienforum 2012 se bude konat 15.–19. srpna v Nizozemí a v roce 2013 v Berlíně.

☒ zpracovala Lucie Kodišová

Starokatolická církevní heraldika

Starokatolická církevní heraldika se odvíjí z tradiční středověké církevní heraldiky. Mnohdy dnes starokatoličtí biskupové volí velmi moderní symbol, kterému se dá spíše říkat logo.

Níže je znázorněno klasické schéma starokatolického biskupského znaku. Základem je štít, pod nímž je na stuze uvedeno biskupské heslo. To si volí každý biskup sám.

Štít je podložen latinským křížem. Utrechtský arcibiskup má štít podložen dvojitým arcibiskupským, tzv. patriarším křížem.

Zvolení biskupského znaku však není automatické. Někteří současní starokatoličtí biskupové svůj osobní znak vůbec nepřijali. Například český biskup Dušan Hejbal si zvolil své biskupské heslo Všechno mohu v Kristu, který mi dává sílu, ale vlastní znak s výše uvedenými atributy nepoužívá.

Své znaky tradičně užívají nizozemští a polští starokatoličtí biskupové. Svůj znak tak má i například současný arcibiskup v Utrechtu Joris Vercammen:

Černá barva v prostředním poli symbolizuje noční oblohu – universum. Velká hvězda Boha, malé hvězdy souhvězdí vah, neboť arcibiskup je narozen v říjnu v tomto znamení.

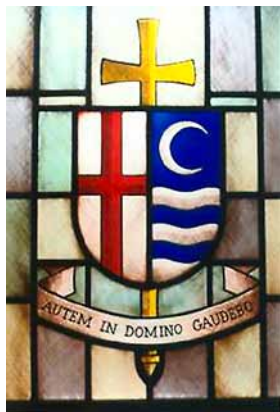
Znak současného starokatolického arcibiskupa v nizozemském Utrechtu, Dr. Jorise Vercammena

Zelená barva symbolizuje život a žlutá řeka vodu života. Vše leží na velkém poli, kde je stříbrný kříž v červeném poli, znak utrechtské arcidiecéze. Za štítem je arcibiskupský kříž.

Znak starokatolického biskupa Jana Lamberta Wirixe-Stepjens, který byl v letech 1995–2008 biskupem v nizozemském Haarlemu.

V prvním a čtvrtém poli je znak diecéze Haarlem – červený kříž ve stříbrném poli. Ve druhém a třetím poli jsou lvi s kružítkem. Lev s kružítkem je totiž znakem rodiny Wirixů. Ve druhém poli je lev černý (protože biskup se narodil ve Flandrech). Poukazuje též na papeže Hadriána VI., který pocházel z Utrechtu, a učil v Lovani, kde biskup Wirix také studoval a poté i učil. Ve třetím poli je lev červený jako symbol Holandska, kde Haarlem leží. Také lev v erbu rodiny Wirixů je červený. Heslo starokatolického haarlemského biskupa znělo: Milosrdenství a pravda, právo a pokoj se setkají.

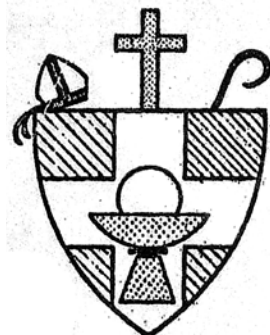

*Nizozemsko –
vitráž se
znakem biskupa
Haarlemu.*

Znak diecéze Haarlem je základem i nového znaku, který si v roce 2008 zvolil biskup Dirk Jan Schoon. Heslo je *Bůh je spravedlivý a osvobozující*. Zajímavostí je, že počáteční písmena hesla v latině jsou stejná jako iniciály nového biskupa.

Znak českého starokatolického biskupa PhDr et ThLic. Augustina Podoláka (1950–1968 správce biskupství, 1968–1991 biskup ordinář: na stříbrném kříži v zeleném poli leží kalich s hostií. Na jiném provedení znaku je však tinktura jinak (a správně): stříbrný kříž

leží na červeném poli; je tak hezky vyjádřena symbolika, že česká katolická církev podobojí je součástí utrechtské unie (stříbrný kříž na červeném poli je prastarým znakem utrechtské arcidiecéze). Biskupské heslo Augustina Podoláka znělo: Amore pacem.

Pečeť se znakem starokatolického arcibiskupa v Utrechtu Marinuse Koka (1970–1982); biskupské motto: Maior caritatis Nahoře na opisu pečeti atributy čtyř evangelistů.

☒ *připravil Alois Sassmann*

Svatovavřínecká pouť na Petříně

Slunce se nejspíše rozlévalo po petřínském vršku a zdálo se, že se mu moc nebude chtít koukat na širý svět. Když se však ozvaly první středověké tóny z nástrojů skupiny Peregrin a od lanovky vyrazil pestrobarevný průvod v čele se svatým Vavřincem, vše se zdálo být optimističtější a i slunce se začalo více usmívat. Čekal nás teplý nedělní den a bohatý kulturní program. Vždyť tu byla každoroční Svatoavřínecká pouť!

Ta začala již tradičně ve 14 hodin a odehrávala se v katedrálním chrámu sv. Vavřince na Petříně a v jeho blízkém okolí. Ze začátku se hlavně myslelo na děti. Skupina Studna si pro naše nejmenší připravila spousta her a divadlo Inkognito představilo své interaktivní představení, na jehož tvoření se mohly děti samy podílet nebo si v něm třeba i zahrát. Co by to ovšem bylo za pouť pořádanou k příležitosti svátku sv. Vavřince, kdyby její součástí nebyla i eucharistická slavnost. Bohoslužba, která začala v 17 hodin průvodem od kaple Kalvárie do kostela, byla celebrována biskupem Dušanem Hejbalem. V závěru této bohoslužby vystoupil se svou rapovanou modlitbou Honza Laštůvka ze Šumperské farnosti. Videozáznam jeho vystoupení naleznete na starokatolických webových stránkách.

Následně se opět o „slovo“ přihlásila skupina Peregrin a svou hudbou roztančila i přihlížející turisty. Ostatně ty středověké tóny přímo vyzývaly k tanci, zpěvu a popíjení Svatoavříneckého vína. Úsměv nám měl následně zmizet z tváří, protože vystoupilo divadlo Sumus se svou velmi kvalitně zpracovanou

hrou „Hosté večere Páně“ od Ingmara Bergmana. Hra v tomto nastudování budila úzkost a mrazení až do morku kostí.

Existencionálně laděné drama vystřídal renesanční hudba skupiny Housebroken Consort. Jejich vystoupení dalo možnost odpočinout mysli po náročném kulturním zážitku a příjemně pohladila po duši. Představili nám i dobové tance a tak příjemně doplnili náš další výlet do dob středověku.

Posledním, však neméně kvalitním, bodem programu letošní pouti byli „Ptáci“. Tím mám na mysli originální chůdové číslo souboru Studna. Bohužel v tuto chvíli už nám počasí přestalo dopřávat a kvůli silnému dešti se jejich scénka musela odehrát v zadní části kostela bez hudby. Ale i tak měli „Ptáci“ velký úspěch! Tím však letošní pouť definitivně skončila a nám nezbývá než se těšit na další rok, další léto, další kulturní zážitek...

☒ *Monika Mádlová*

Jaromír Hořec

První list Kláry o chudobě

Až k českým vodám
a nad hranice hor
přes divé pralesy
oblaka doneste mé sestře list
Přesvatou chudobu si vyvolila
a zasnoubit se mohla s poctami
i mocí!

Odložila královskou korunu
a perlami se mohla ověsit
Ó časnosti pomíjívá luno
do cesty kladeš stíny
abys odvrátila naše kroky
od pohrdání statky císařskými
avšak nouze smrtelného těla
není než bohatství duše
Světlo okvětní!

Chudobko milá srdci mému
nad všechny slávy světa

*(báseň ze sbírky Anežka Česká –
sv. Klára, zakladatelka řádu
klarisek napsala sv. Anežce
České čtyři latinské dopisy,
které svědčí o plodném styku
s centrem františkánství)*

Zprávy

Nový starokatolický misál

V neděli 3. července 2011 byl za účasti velké části duchovenstva a zástupců farností při

slavnostní eucharistické slavnosti posvěcen nový misál Starokatolické církve v ČR (více informací o samotném misálu a jeho vzniku najdete v samostatném článku). V rámci slavnosti jsme společně oslavili i 40. výročí kněžského svěcení našeho biskupa Dušana. Po skončení slavnostní bohoslužby se konalo agapé, při kterém byl prostor pro přátelskou neformální komunikaci mezi zástupci jednotlivých farních a filiálních obcí.

Biskup Dušan oslavil 60. narozeniny

Dne 16. července 1951 se narodil náš současný biskup a pražský farář Mgr. Dušan Hejbal. V červenci jsme tak měli možnost popřát mu k významnému životnímu jubileu.

Přátelé z pražské farnosti si s biskupem naplánovali setkání při neformální večeři, kde mu chtěli předat i jeden velmi neobvyklý dárek. Bohužel oslava narozenin musela

ustoupit jiné, mnohem smutnější události, a to pohřbu bratra Josefa Königa. Bratr biskup Dušan tak musí zůstat v napětí až do září, kdy se naplánovaná oslava uskuteční v nově dohodnutém termínu.

Letní starokatolický tábor pro mládež

Ve dnech 7.–13. srpna 2011 se konal ve Strměchách u Pelhřimova 12. církevní letní tábor. Zúčastnilo se ho 15 mladých ve věku

14–19 let z tábořské a pražské starokatolické farnosti a jejich věřící přátelé. Přístřeší tentokrát poskytli evangelíci, na jejichž faře účastníci tábora bydleli. Celý týden se probíraly náboženské kultury světa (islám, židovství, budhismus, křesťanství). Účastníci si zároveň povídali, co pro ně znamená víra v Boha, v Ježíše Krista. Součástí tábora byl i výlet do Pelhřimova s návštěvou Muzea kuriozit. Ve čtvrtek 11. srpna se pak vydali na pouť na Křemešník. Přes křížovou cestu se dostali nahoru, kde se mladí odvážlivci pustili do zdolávání lanového parku. Všichni statečně trasu zvládli a zasluhují obdiv. Celý

tábor obsahově a tématicky zajišťovali Alena a Alois Sassmannovi.

Pout' v Jablonci nad Nisou

V neděli 18. 9. 2011 od 10.00 hodin se v jabloneckém starokatolickém kostele na nám. Boženy Němcové uskutečnila poutní eucharistická slavnost Povýšení sv. Kříže. Eucharistické slavnosti předsedal biskup Dušan Hejbal. Po bohoslužbě bylo pro poutníky připravené malé pohoštění.

Rozhlasová bohoslužba

V neděli 4. 9. 2011 se uskutečnil přímý přenos starokatolické bohoslužby z pražské rotundy Nalezení sv. Kříže. Záznam bohoslužby je k dispozici na internetových stránkách Českého rozhlasu 2 – www.rozhlas.cz.

Zemřel polský starokatolický biskup Sztomiller

V neděli 31. července 2011 v ranních hodinách zesnul v Pánu po těžké nemoci ve věku 78 let polskokatolický emeritní biskup Jerzy Sztomiller, administrátor diecéze Krakov – Čenstochová. Biskup Jerzy přijal biskupské svěcení před 33 lety, nejprve působil jako misijní biskup pro Poláky v Brazílii, v letech 1979–1986 byl pomocným biskupem ve varšavské diecézi a od roku 1986 až do své smrti byl v čele diecéze Krakov–Čenstochová. Až do své emeritury byl řádným členem Mezinárodní starokatolické biskupské konference.

Polskokatolická církev je řádným členem Utrechtské unie starokatolických církví.

Synodní rada

Synodní rada, která byla podle Ústavy doplněna o sestru Danu Hraníčkovou (Pelhřimov), na svém zasedání 8. září 2011 zvolila jako nového místopředsedu JUDr. Květoslava Krejčího PhD. Novému místopředsedovi přejeme pro tuto funkci hojnost darů Ducha svatého.

Vizitace

Bratr biskup Dušan navštívil v neděli 11. září farní obec Havlíčkův Brod a 18. září Jablonec nad Nisou. Ve dnech 24.–25. září navštíví Šumperk a Břidličnou a ve dnech 8.–9. října Zlín a Brno.

Táborské slavnosti

Dne 10. září 2011 pořádala starokatolická farní obec ve spolupráci s táborskými evangelíky česko-německou ekumenickou bohoslužbu v rámci 20. Táborských slavností. Bohoslužba se konala v evangelickém sboru v Tábore, protože v našem kostele se v té době konaly jiné akce. Bohoslužby se zúčastnili zástupci táborských církví: starokatolické, římskokatolické, československé husitské, evangelické a adventistů sedmého dne. Přijelo několik zástupců evangelické a římskokatolické církve z Německa.

Presbyterium

Setkání presbyteria se konalo v pátek 16. 9. v Praze. Na programu byla mj. starokatolická nauka o svátostech a diskuze aktuálních otázkách

Pro usmání

Mladá křesťanská rodina tráví spokojeně spolu nedělní odpoledne, když tu najednou zadrnčí zvonek u dveří. Muž jde otevřít a vidí, že za dveřmi je smřták s pověstnou kosou.

Padne na kolena se slzami v očích a začne bédovat: „Mě si neber, já jsem ještě mladý, nic jsem si neužil, jsem se ženou teprve rok. První dítě se zrovna narodilo a čekáme druhé. Máme také rozestavěný domek, na auto jsme si půjčili u banky, byl jsem zvolen do farní rady. Mě si přece nemůžeš vzít, búúú!“

Smřták se na něj s despektem podívá a řekne temným hlasem: „Uhni srabe, jdu si pro křečka.“

Svatovavřínecké petřínské léto

V pátek 24. června se v katedrálním chrámu sv. Vavřínce uskutečnilo Svato-vavřínecké petřínské léto. Večer zahájila eucharistická slavnost celebrotaná biskupem Dušanem Hejbalem. Vystoupilo Malé Vinohradské divadlo s pohádkou Josefa Čapka „Pejsek a kočička“ v režii Jana Friče. Následovalo představení komorní alternativy s názvem Tvorba, zahrál Kvartet Gymnázia Jana Nerudy a folková skupinu Succuba. Večer uzavřela Fireshow skupiny Ordures.

